

дання в інклюзивному навчальному закладі», «Освіта дітей з порушеннями слуху: сучасні тенденції та технології», «Дитина з порушенням слуху: навігація для батьків», «Учні початкових класів із порушеннями слуху: навчання та розвиток» та ін. Має актуальні публікації у фахових національних та закордонних періодичних виданнях, зокрема статті, проіндексовані в наукометричних базах Scopus, Web of Science.

Нагороджена грамотами, дипломами та подяками Національної академії педагогічних наук України, Департаменту освіти і науки виконавчого органу Київської міської ради, Інституту спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України, Інституту модернізації змісту освіти, Національного агентства забезпечення якості вищої освіти, Об'єднання нечуючих педагогів.

Оксана Таранченко

ЛИЦЬОВІ СУДОМИ – група судом артикуляційного апарату, явно виражених на рівні м'язів губ та нижньої щелепи (див. Судоми).

Верхньогубна судома характеризується тонічним спазмом м'язів, які піднімають верхню губу, а іноді й крила носа. В результаті лице стає асиметричним, ротова щілина скособочується, через що вимова губних звуків є неможливою. В. с. найчастіше однобічна і трапляється лише зрідка.

Змикальна судома губ проявляється у вигляді спазму колового м'яза рота, внаслідок чого губи сильно стискаються, щоки надуваються під тиском повітря, яке наповнює ротому

порожнину, спроби вимовити звуки, особливо губні приголосні, є невдалими. З. с. г. притаманна для початкової стадії виникнення заїкання (див. Заїкання).

Кутова судома рота характеризується сумісним однобічним відтягуванням куточка рота і його підняттям. При цьому ротова щілина перекошується в бік м'язів, що скорочуються, що перешкоджає вимові губних звуків.

Нижньогубна судома може бути одно- чи двобічною, трапляється зрідка. При двобічному ураженні м'язів спостерігається різке завертання нижньої губи.

Складна судома обличчя поєднує в собі судоми м'язів повік, лоба, вух і колового м'яза рота.

Судомне розкриття ротової порожнини має тонічний характер, охоплює всі м'язи артикуляційного апарату і найчастіше проявляється у вигляді широкого відкривання рота з одночасним опусканням нижньої щелепи, або набуття ротовою порожниною квадратної форми при зімкнутих щелепах, тоді раптово оголюються зуби.

Літ.: Юрова Р. А., Вітер Т. Г., Казьміна А. І., Щолокова А. В. Методичний посібник із подолання заїкання (для логопедів, учителів, батьків, осіб, які мають заїкання): навч. видання. К.: Центр патології мовлення, 2007.

Юлія Рібичун

ЛОГОНЕВРОЗ (від гр. *logos* – слово, мовлення, *neuron* – нерв) – невротичний розлад у вигляді вродженого чи набутого мовленнєвого порушення (невротичного заїкання) внаслідок незрілості артикуляторних механізмів